

**ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З КУРСУ
“КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ”
(Загальна частина)**

Пояснювальна записка

Семінарське заняття – це форма вивчення кримінального права, при якій виявляють знання теоретичних положень кримінального права, кримінального законодавства та судової практики. На семінарських заняттях проходить обговорення питань, вказаних у плані семінарського заняття. При цьому доцільним є наведення точок зору декількох вчених на спірні питання і обґрунтування своєї позиції з того чи іншого проблемного питання. Семінарське заняття закінчується підведенням підсумку викладачем про рівень знань студентів по темі, що розглядувалась.

Практичні заняття – це форма вивчення кримінального права, при якій студенти, вирішуючи задачі, набувають навичок застосування норм кримінального законодавства відповідно до вказаної фабули. На практичних заняттях студент повинен обґрунтувати свою відповідь, посилаючись на конкретні норми закону, роз’яснення Пленуму Верховного Суду України. Важливим елементом практичних занять є включення в завдання питань з попередніх тем з метою контролю засвоєння студентами раніше вивчених тем. Варіантами практичних занять є як аналіз задач, що заздалегідь були повідомлені студентам в якості домашнього завдання, так і вирішення задач, фабули яких наводяться безпосередньо на занятті.

Мета самостійної роботи – навчити студента працювати з літературними джерелами, складати плани відповідей на питання, що будуть розглядуватись на семінарському чи практичному занятті, складати тести, схеми і задачі до відповідної теми. Особлива увага при цьому повинна бути приділена вивченню нормативних актів (відповідних статей Конституції, Кримінального кодексу), а також постанов Пленумів Верховного Суду, судової практики.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ ПО ТЕМІ 1
Поняття, предмет, система кримінального права. Поняття, система, методи науки кримінального права (2 год.)

1. Поняття та предмет кримінального права.
2. Ознаки кримінально-правових норм.
3. Завдання та функції кримінального права.
4. Принципи кримінального права.
5. Система кримінального права.
6. Зв'язок кримінального права з іншими галузями права.
7. Предмет науки кримінального права.
8. Методи науки кримінального права.

Література

1. Конституція України.
2. Кримінальний кодекс України.
3. Кримінальне право України. Загальна частина / За ред. М.І.Бажанова, В.В.Сташиса, В.Я.Тация. – К.; Х.: Юрінком 2002.
4. Кримінальне право і законодавство України. Частина Загальна: Курс лекцій / За ред. М.Й.Коржанського. – К.: Атіка, 2001. – 432 с.
5. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 року / За ред. М.І.Мельника, М.І.Хавронюка. – К.: Каннон, А.С.К., 2002. – 1104 с.
6. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. – 2-ге видання, перероб. та доповн. / Відпов. ред. С.С.Яценюк. – К.: А.С.К., 2002. – 968 с.
7. Коржанський М.Й. Нариси кримінального права. – К., 1999. – 208 с.
8. Коржанський М.Й. Про принципи кримінального права України // Право України. – 1995. – №11. – С. 69-72.
9. Кузнецова Н.Ф. Уголовное право и мораль. – М.: Изд-во МГУ, 1967. – 104 с.
10. Смирнов В.Г. Функции советского уголовного права.

- Л.: Изд-во ЛГУ, 1965. – 188 с.
11. Костенко О. Кримінальний кодекс і доктрина // Право України. – 2004. – №7. – С. 43.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ ПО ТЕМІ 2
Кримінальна відповідальність та її підстави. Закон про кримінальну відповідальність (2 год.)

1. Поняття кримінальної відповідальності.
2. Кримінальна відповідальність – різновид юридичної відповідальності.
3. Кримінально-правові відносини та момент їх виникнення.
4. Форми реалізації кримінально-правових відносин.
5. Підстава кримінальної відповідальності.
6. Поняття закону про кримінальну відповідальність.
7. Структура Кримінального кодексу.
8. Види кримінально-правових норм.
9. Тлумачення кримінального закону та його види.

Література

1. Конституція України.
2. Кримінальний кодекс України.
3. Кримінальне право України. Загальна частина / За ред. М.І.Бажанова, В.В.Сташиса, В.Я.Тация. – К.; Х.: Юрінком, 2002.
4. Кримінальне право і законодавство України. Частина Загальна: Курс лекцій / За ред. М.Й.Коржанського. – К.: Атіка, 2001. – 432 с.
5. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 року / За ред. М.І.Мельника, М.І.Хавронюка. – К.: Каннон, А.С.К., 2002. – 1104 с.
6. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. – 2-ге видання, перероб. та доповн. / Відпов. ред. С.С.Яценюк. – К.: А.С.К., 2002. – 968 с.

7. Коржанський М.Й. Нариси кримінального права. – К., 1999. – 208 с.
8. Коржанський М.Й. Про принципи кримінального права України. – Право України. – 1995. – №11. – С. 69-72.
9. Кузнецова Н.Ф. Уголовное право и мораль. – М.: Изд-во МГУ, 1967. – 104 с.
10. Смирнов В.Г. Функции советского уголовного права. – Л.: Изд-во ЛГУ 1965. – 188 с.
11. Тацій В. Новий Кримінальний кодекс // Право України. – 2001. – №7. – С. 3.
12. Андрушко П. Законодавча техніка нового Кримінального кодексу // Нова політика. – 2001. – №4. – С. 6. – №5. – С. 10.
13. Баулін Ю. Кримінальна відповідальність: сутність, зміст та правова форма // Вісник АПН України. – 2003. – №2 - 3. – С. 626.
14. Сташис В. Основні новели нового Кримінального кодексу України // Вісник АПН України. – 2003. – №2-3. – С. 612.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ ПО ТЕМІ 3

Чинність кримінального законодавства в часі та просторі (2 год.)

1. Поняття чинності Кримінального кодексу.
2. Набрання та втрата чинності КК.
3. Поняття часу вчинення злочину.
4. Зворотна дія кримінального закону в часі.
5. Чинність кримінального закону в просторі.
6. Принципи чинності кримінального закону в просторі.
7. Характеристика територіального принципу.
8. Характеристика принципу громадянства.
9. Характеристика універсального принципу кримінальної відповідальності. Правові наслідки засудження

- особи за межами України.
10. Інститут видачі осіб, що обвинувачуються або засуджені за вчинення злочину.

Література

1. Конституція України.
2. Кримінальний кодекс України.
3. Кримінальне право України. Загальна частина / За ред. М.І.Бажанова, В.В.Сташиса, В.Я.Тація. – К.; Х.: Юрінком, 2002.
4. Кримінальне право і законодавство України. Частина Загальна: Курс лекцій / За ред. М.Й.Коржанського. – К.: Атіка, 2001. – 432 с.
5. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 року / За ред. М.І.Мельника, М.І.Хав-ронюка. – К.: Каннон, А.С.К., 2002. – 1104 с.
6. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. – 2-ге видання, перероб. та доповн. / Відпов. ред. С.С.Яценюк. – К.: А.С.К., 2002. – 968 с.
7. Брайнин Я.М. Уголовная ответственность и ее основания. – М., 1963. – 247 с.
8. Брайнин Я.М. Уголовный закон и его применение. – М., 1967. – 240 с.
9. Блум М., Гилла А. Обратная сила закона. Действие советского уголовного закона во времени. – М., 1969. – 135 с.
10. Дурманов Н.Д. Советский уголовный закон. – М., 1967. – 320 с.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ ПО ТЕМІ 4 **Поняття злочину. Поняття складу злочину (2 год.)**

1. Поняття злочину.
2. Ознаки злочину та їх характеристика.
3. Класифікація злочинів.

4. Поняття і значення складу злочину.
5. Елементи та ознаки складу злочину.
6. Види складу злочинів.
7. Кваліфікація злочинів.

Література

1. Конституція України.
2. Кримінальний кодекс України.
3. Кримінальне право України. Загальна частина / За ред. М.І.Бажанова, В.В.Сташиса, В.Я.Тация. – К.; Х.: Юрінком, 2002.
4. Кримінальне право і законодавство України. Частина Загальна: Курс лекцій / За ред. М.Й.Коржанського. – К.: Атіка, 2001. – 432 с.
5. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 року / За ред. М.І.Мельника, М.І.Хав-ронюка. – К.: Каннон, А.С.К., 2002. – 1104 с.
6. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. – 2-ге видання, перероб. та доповн. / Відпов. ред. С.С.Яценюк. – К.: А.С.К., 2002. – 968 с.
7. Ковалев М.И. Понятие преступления по советскому уголовному праву. – Свердловск, 1987. – 208 с.
8. Коржанский Н.И. Очерки теории уголовного права. – Волго-град, 1992. – 92 с.
9. Коржанський М.Й. Нариси кримінального права. – К., 1999. – С. 52-64.
10. Жеребкин В.В. Логическая структура состава преступления. – Харьков, 1974. – 28 с.
11. Каркушин М.П., Курляндский В.И. Уголовная ответственность и состав преступления. – М., 1974. – 231 с.
12. Тихий В. Питання застосування норм КК України щодо стадій злочину // Законодавство України: науково-практичні коментарі. – 2002. – №3. – С. 21.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ ПО ТЕМІ 5
Об'єкт злочину (2 год.)

1. Поняття об'єкта злочину.
2. Структурні елементи суспільних відносин.
3. Класифікація об'єктів злочинів по “вертикалі”.
4. Характеристика загального, родового та безпосереднього Об'єктів.
5. Класифікація об'єктів по “горизонталі”.
6. Основний, додатковий обов'язковий та додатковий факультативний об'єкт.
7. Предмет злочину та його значення для кваліфікації.

Література

1. Конституція України.
2. Кримінальний кодекс України.
3. Кримінальне право України. Загальна частина / За ред. М.І.Бажанова, В.В.Сташиса, В.Я.Тация. – К.; Х.: Юрінком, 2002.
4. Кримінальне право і законодавство України. Частина Загальна: Курс лекцій / За ред. М.Й.Коржанського. – К.: Атіка, 2001. – 432 с.
5. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 року / За ред. М.І.Мельника, М.І.Хав-ронюка. – К.: Каннон, А.С.К., 2002. – 1104 с.
6. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. – 2-ге видання, перероб. та доповн. / Відпов. ред. С.С.Яценюк. – К.: А.С.К., 2002. – 968 с.
7. Коржанский Н.И. Объект посягательства и квалификация преступлений. – Волгоград, 1976. – 120 с.
8. Коржанский Н.И. Объект и предмет уголовно-правовой охраны. – М., 1980. – 246 с.
9. Коржанский Н.И. Предмет преступления. – Волгоград, 1976. – 56 с.
10. Никифоров Б.С. Объект преступления по советскому уголовному праву. – М., 1960. – 232 с.

11. Таций В.Я. Объект и предмет преступления. – Харьков, 1986. – 212 с.
12. Фесенко Є. Цінності як об'єкт злочину // Право України. – 1999. – №6. – С. 75.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 1 ПО ТЕМІ 6
Об'єктивна сторона складу злочину (2 год.)

1. Поняття та ознаки об'єктивної сторони складу злочину.
2. Суспільно небезпечне діяння – головна ознака об'єктивної сторони:
  - а) кримінально-правова характеристика дії;
  - б) кримінально-правова характеристика бездіяльності;
  - в) непереборна сила, непереборний фізичний примус та психічний примус.
3. Суспільно небезпечні наслідки та їх класифікація:
  - а) кримінально-правова характеристика суспільно небезпечних наслідків;
  - б) класифікація суспільно небезпечних наслідків;
  - в) значення суспільно небезпечних наслідків.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 2 ПО ТЕМІ 6 (2 ГОД.)

1. Причинний зв'язок між діянням і суспільно небезпечними наслідками
2. Філософські концепції причинного зв'язку та їх використання в різних кримінально-правових теоріях.
3. Кримінально-правовий зміст та значення причинного зв'язку.
4. Місце, час, обстановка, спосіб та засоби вчинення злочину як факультативні ознаки об'єктивної сторони складу злочину.
5. Їх значення для кваліфікації злочинних діянь.
6. Значення об'єктивної сторони злочину.

Література

1. Конституція України.
2. Кримінальний кодекс України.
3. Кримінальне право України. Загальна частина / За ред. М.І.Бажанова, В.В.Сташиса, В.Я.Тація. – К.; Х.: Юрінком, 2002.
4. Кримінальне право і законодавство України. Частина Загальна: Курс лекцій / За ред. М.Й.Коржанського. – К.: Атіка, 2001. – 432 с.
5. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 року / За ред. М.І.Мельника, М.І.Хав-ронюка. – К.: Каннон, А.С.К., 2002. – 1104 с.
6. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. – 2-ге видання, перероб. та доповн. / Відпов. ред. С.С.Яценюк. – К.: А.С.К., 2002. – 968 с.
7. Бажанов М.І. Кримінальне право України. Загальна частина. – Київ; Харків, 2001. – 416 с.
8. Коржанський М.Й. Науковий коментар Кримінального кодексу України. – К.: Атіка, 2001.
9. Кудрявцев В.Н. Объективная сторона преступления. – М., 1960.
10. Михлин А.С. Последствия преступления. – М., 1969.
11. Панов Н.И. Способ совершения преступления и уголовная ответственность. – Харьков, 1982.
12. Церетели Т.В. Причинная связь в уголовном праве. – М., 1963.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ ПО ТЕМІ 7 **Суб'єкт злочину (2 год.)**

1. Поняття суб'єкта злочину.
2. Вік кримінальної відповідальності та порядок його встановлення.
3. Загальний та спеціальний суб'єкт злочину. Види та

- ознаки спеціального суб'єкта злочину. Їх кримінально-правове значення.
4. Неосудність та її критерії. Характеристика медичного та юридичного критеріїв. Обмежена осудність та її кримінально-правове значення.
  5. Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені в стані сп'яніння.

Література

1. Конституція України.
2. Кримінальний кодекс України.
3. Кримінальне право України. Загальна частина / За ред. М.І.Бажанова, В.В.Сташиса, В.Я.Тація. – К.; Х.: Юрінком, 2002.
4. Кримінальне право і законодавство України. Частина Загальна: Курс лекцій / За ред. М.Й.Коржанського. – К.: Атіка, 2001. – 432 с.
5. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 року / За ред. М.І.Мельника, М.І.Хав-ронюка. – К.: Каннон, А.С.К., 2002. – 1104 с.
6. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. – 2-ге видання, перероб. та доповн. / Відпов. ред. С.С.Яценюк. – К.: А.С.К., 2002. – 968 с.
7. Дагель П.С. Учение о личности преступника. – Владивосток, 1970. – 132 с.
8. Лейкина Н.С. Личность преступника и уголовная ответственность. – Изд-во ЛГУ, 1968. – 129 с.
9. Михеев Р.И. Вменяемость и невменяемость. – Владивосток, 1983. – 300 с.
10. Михеев Р.И. Основы учения о вменяемости и невменяемости. – Владивосток, 1980. – 120 с.
11. Орлов В.С. Субъект преступления. – М., 1958. – 178 с.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 1 ПО ТЕМІ 8 Суб'єктивна сторона складу злочину (2 год.)

1. Поняття суб'єктивної сторони складу злочину.
2. Обов'язкова та факультативні ознаки суб'єктивної сторони складу злочину.
3. Поняття і значення вини. Сутність, зміст, форми вини.
4. Умисел та його види.
5. Формула прямого умислу.
6. Формула непрямого умислу.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 2 ПО ТЕМІ 8 (2 год.)

1. Необережність та її види.
2. Характеристика злочинної самовпевненості.
3. Характеристика злочинної недбалості.
4. Невинно заподіяна шкода (казус).
5. Характеристика мотиву, мети, емоцій як факультативних ознак суб'єктивної сторони складу злочину.
6. Значення факультативних ознак при кваліфікації злочинів.
7. Афект та його кримінально-правове значення.
8. Помилка в кримінальному праві. Види та кримінально-правове значення помилок.

Література

1. Конституція України.
2. Кримінальний кодекс України.
3. Кримінальне право України. Загальна частина / За ред. М.І.Бажанова, В.В.Сташиса, В.Я.Тация. – К.; Х.: Юрінком, 2002.
4. Кримінальне право і законодавство України. Частина Загальна: Курс лекцій / За ред. М.Й.Коржанського. – К.: Атіка, 2001. – 432 с.
5. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 року / За ред. М.І.Мельника, М.І.Хав-ронюка. – К.: Каннон, А.С.К., 2002. – 1104 с.
6. Науково-практичний коментар до Кримінального ко-

- дексу України. – 2-ге видання, перероб. та доповн. / Відпов. ред. С.С.Яценюк. – К.: А.С.К., 2002. – 968 с.
7. Волков Б.С. Мотивы преступлений. – Изд-во Казанского ун-та, 1982. – 152 с.
  8. Дагель П.С., Катов Д.П. Субъективная сторона преступления и ее установление. – Воронеж, 1974. – 243 с.
  9. Дагель П.С. Неосторожность. Уголовно-правовые и криминологические проблемы. – М., 1977. – 143 с.
  10. Злобин Г.А., Никифоров Б.С. Умысел и его формы. – М., 1972. – 262 с.
  11. Коржанский Н.И. Квалификация преступлений при ошибке в объекте и предмете посягательства // Советская юстиция. – 1974. – № 5. – С. 22.
  12. Тарарухин С.А. Установление мотива и квалификация преступления. – К., 1977. – 152 с.
  13. Сидоров Б. Аффект. Его уголовно-правовое и криминологическое значение. – Изд. Казанского университета, 1978 г.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ ПО ТЕМІ 9 **Стадії вчинення злочину (2 год.)**

1. Поняття стадій злочину.
2. Види стадій вчинення навмисного злочину.
3. Поняття закінченого злочину.
4. Поняття готування до злочину та його характеристика.
5. Поняття замаху на злочин та його види.
6. Характеристика закінченого та незакінченого замаху.
7. Кримінально-правове значення попередньої злочинної діяльності.
8. Добровільна відмова від закінчення злочину та її характеристика.
9. Кримінально-правове значення стадій злочину.

Література

1. Конституція України.
2. Кримінальний кодекс України.
3. Кримінальне право України. Загальна частина / За ред. М.І.Бажанова, В.В.Сташиса, В.Я.Тация. – К.; Х.: Юрінком, 2002.
4. Кримінальне право і законодавство України. Частина Загальна: Курс лекцій / За ред. М.Й.Коржанського. – К.: Атіка, 2001. – 432 с.
5. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 року / За ред. М.І.Мельника, М.І.Хав-ронюка. – К.: Каннон, А.С.К., 2002. – 1104 с.
6. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. – 2-ге видання, перероб. та доповн. / Відпов. ред. С.С.Яценюк. – К.: А.С.К., 2002. – 968 с.
7. Иванов В.Д. Ответственность за покушение на преступление. – Караганда, ВШ МВД, 1974. – 117 с.
8. Зелинский А.Ф. Добровольный отказ от преступления // Сов. юстиция, 1968. – № 8. – С. 9-11.
9. Палько К.А. Добровольный отказ от преступления по советскому уголовному праву. – Воронеж, 1975. – 147 с.
10. Дурманов Н.Д. Стадии совершения преступления по советскому уголовному праву. – М., 1955.
11. Тишкевич И.С. Приготовление и покушение по советскому уголовному праву. – М., 1958. – 258 с.
12. Тихий В. Питання застосування норм КК України щодо стадій злочину // Законодавство України: науково-практичні коментарі. – 2002. – №1. – С. 69.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 1 ПО ТЕМІ 10 Співучасть у злочині (2 год.)

1. Поняття співучасті у злочині.
2. Об'єктивні і суб'єктивні ознаки співучасті.

3. Види співучасників.
4. Характеристика ознак виконавця.
5. Характеристика ознак організатора.
6. Характеристика ознак підбурювача.
7. Характеристика ознак пособника.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 2 ПО ТЕМІ 10 (2 год.)

1. Форми співучасті у злочині.
2. Кримінально-правова характеристика простої співучасті (співвиконавства).
3. Кримінально-правова характеристика складної співучасті (з розподілом ролей, вчинення злочину групою осіб за попередньою домовленістю, організованою групою та злочинною організацією).
4. Співучасть у злочинах із спеціальним суб'єктом.
5. Екセス виконавця.
6. Відповідальність співучасників.
7. Поняття причетності до злочину та її види.
8. Кримінально-правове значення причетності до злочину.
9. Кримінально-правова характеристика добровільної відмови співучасників.

Література

1. Конституція України.
2. Кримінальний кодекс України.
3. Кримінальне право України. Загальна частина / За ред. М.І.Бажанова, В.В.Сташиса, В.Я.Тация. – К.; Х.: Юрінком, 2002.
4. Кримінальне право і законодавство України. Частина Загальна: Курс лекцій / За ред. М.Й.Коржанського. – К.: Атіка, 2001. – 432 с.
5. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 року / За ред. М.І.Мельника, М.І.Хав-ронюка. – К.: Каннон, А.С.К.,

2002. – 1104 с.
6. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. – 2-ге видання, перероб. та доповн. / Відпов. ред. С.С.Яценюк. – К.: А.С.К., 2002. – 968 с.
  7. Бурчак Ф.Г. Учение о соучастии. – К., 1969. – 216 с.
  8. Галиакбаров Р.Р. Групповое преступление. – Свердловск, 1970. – 140 с.
  9. Зелинский А.Ф. Соучастие в преступлении. – Волгоград, 1971. – 43 с.
  10. Тельнов П.Ф. Ответственность за соучастие в преступлении. – М., 1974. – 208 с.
  11. Виттенберг Г., Панченко П. Прикосновенность к преступлению. – Иркутск, 1976. – 50 с.
  12. Коржанський М.Й. Кваліфікація злочинів. – К., 1998. – 416 с.
  13. Шапченко С. Деякі питання тлумачення та застосування статті 28 КК України // Законодавство України: науково-практичні коментарі. – 2002. – №3. – С. 116.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ ПО ТЕМІ 11
Повторність, сукупність і рецидив злочинів
(множинність злочинів (2 год.))

1. Поняття, ознаки та види одиничного злочину.
2. Кримінально-правова характеристика продовжуваного та триваючого злочинів. Поняття, ознаки та види множинності злочинів.
3. Поняття та кримінально-правова характеристика повторності злочинів (ознаки, види). Кваліфікація повторності тотожних та однорідних злочинів.
4. Поняття та кримінально-правова характеристика сукупності злочинів.
5. Реальна та ідеальна сукупність.
6. Поняття та значення конкуренції норм.
7. Поняття та види рецидиву злочинів (загальний, спеціальний).
8. Юридичні наслідки рецидиву.

Література

1. Конституція України.
2. Кримінальний кодекс України.
3. Кримінальне право України. Загальна частина / За ред. М.І.Бажанова, В.В.Сташиса, В.Я.Тация. – К.; Х.: Юрінком, 2002.
4. Кримінальне право і законодавство України. Частина Загальна: Курс лекцій / За ред. М.Й.Коржанського. – К.: Атіка, 2001. – 432 с.
5. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 року / За ред. М.І.Мельника, М.І.Хав-ронюка. – К.: Каннон, А.С.К., 2002. – 1104 с.
6. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. – 2-ге видання, перероб. та доповн. / Відпов. ред. С.С.Яценюк. – К.: А.С.К., 2002. – 968 с.
7. Зелинский А.Ф. Квалификация повторных преступлений и . – Волгоград, 1976. – 54 с.
8. Коржанский Н.И. Основания квалификации преступлений по совокупности // Труды ВШ МВД СССР. – Волгоград. – Вып. 18. – С. 123-129.
9. Коржанський М.Й. Кваліфікація злочинів. – К., 1998. – 416 с.
10. Криволапов Г.Г. Множественность преступлений по советскому уголовному праву. – М.: Академия МВД СССР, 1974.
11. Кривоченко Л.Н. Борьба с рецидивом по уголовном праву. – Харьков, 1973. – 32 с.
12. Кудрявцев В.Н. Общая теория квалификации преступлений М., 1972. – Глава 8. – 352 с.
13. Малков В.П. Повторность преступления. – Казань: Изд-во Казанского ун-та, 1970. – 174 с.
14. Малков В.П. Совокупность преступления. – Казань: Изд-во Казанского ун-та, 1974. – 307 с.
15. Яковлев А.М. Борьба с рецидивной преступностью. –

- М.: Наука, 1964. – 223 с.
16. Караев Т.Э. Повторность преступлений. – М., 1983. – 102 с.
  17. Деякі питання тлумачення та застосування статті 28 КК України // Законодавство України: науково-практичні коментарі. – 2002. – №3. – С. 112.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ ПО ТЕМІ 12

Обставини, що виключають злочинність діяння (2 год.)

1. Поняття і види обставин, що виключають злочинність діяння.
2. Кримінально-правова характеристика необхідної та уявної оборони.
3. Умови правомірності захисту.
4. Правомірність заподіяння шкоди особі, що вчинила злочин.
5. Кримінально-правова характеристика крайньої необхідності.
6. Кримінально-правова характеристика фізичного або психічного примусу.
7. Кримінально-правова характеристика виконання наказу або розпорядження.
8. Кримінально-правова характеристика діяння, пов'язаного з ризиком.
9. Кримінально-правова характеристика виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації.

Література

1. Конституція України.
2. Кримінальний кодекс України.
3. Кримінальне право України. Загальна частина / За ред. М.І.Бажанова, В.В.Сташиса, В.Я.Тация. – К.; Х.:

- Юрінком, 2002.
4. Кримінальне право і законодавство України. Частина Загальна: Курс лекцій / За ред. М.Й.Коржанського. – К.: Атіка, 2001. – 432 с.
  5. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 року / За ред. М.І.Мельника, М.І.Хав-ронюка. – К.: Каннон, А.С.К., 2002. – 1104 с.
  6. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. – 2-ге видання, перероб. та доповн. / Відпов. ред. С.С.Яценюк. – К.: А.С.К., 2002. – 968 с.
  7. Бушуев Г.В. Социальная и уголовная оценка причинения вреда преступнику при задержании. – Горький, 1976. – 87 с.
  8. Гельфаид И.А., Куц Н.Т. Необходимая оборона. – К.: КВШ МВД УССР, 1962. – 228 с.
  9. Діденко В.П. Обставини, що виключають злочинність діяння: Лекція. – К., 1993. – 78 с.
  10. Козак В.Н. Право граждан на необходимую оборону. – Саратов, 1972. – 162 с.
  11. Коржанский Н.И. Очерки теории уголовного права. – Волгоград, 1992. – 92 с.
  12. Тишкевич И.С. Условия и пределы необходимой обороны. – М., 1969. – 18 с.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ ПО ТЕМІ 13

Звільнення від кримінальної відповідальності (2 год.)

1. Правові підстави та порядок звільнення від кримінальної відповідальності.
2. Види звільнення від кримінальної відповідальності:
  - а) у зв'язку з дійовим каяттям;
  - б) у зв'язку з примиренням винного з потерпілим;
  - в) у зв'язку з передачею особи на поруки;
  - г) у зв'язку із зміною обстановки;
  - д) у зв'язку із закінченням строків давності.

Література

1. Конституція України.
2. Кримінальний кодекс України.
3. Кримінальне право України. Загальна частина / За ред. М.І.Бажанова, В.В.Сташиса, В.Я.Тація. – К.; Х.: Юрінком, 2002.
4. Кримінальне право і законодавство України. Частина Загальна: Курс лекцій / За ред. М.Й.Коржанського. – К.: Атіка, 2001. – 432 с.
5. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 року / За ред. М.І.Мельника, М.І.Хав-ронюка. – К.: Каннон, А.С.К., 2002. – 1104 с.
6. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. – 2-ге видання, перероб. та доповн. / Відпов. ред. С.С.Яценюк. – К.: А.С.К., 2002. – 968 с.
7. Бажанов М.І. Кримінальне право України. Загальна частина. – Київ; Харків, 2001. – 416 с.
8. Келина С.Г. Теоретические вопросы освобождения от уголовной ответственности. – М., 1974.
9. Ковіді О. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності за злочини, вчинені у неповнолітньому віці // Право України. – 2004. – №3. – С. 121.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ ПО ТЕМІ 14

Поняття і мета покарання. Система і види покарань (2 год.)

1. Поняття та ознаки кримінального покарання.
2. Мета покарання.
3. Поняття і значення системи покарань.
4. Види покарань:
  - а) основні;
  - б) додаткові.

Література

1. Конституція України.
2. Кримінальний кодекс України.
3. Кримінальне право України. Загальна частина / За ред. М.І.Бажанова, В.В.Сташиса, В.Я.Тація. – К.; Х.: Юрінком, 2002.
4. Кримінальне право і законодавство України. Частина Загальна: Курс лекцій / За ред. М.Й.Коржанського. – К.: Атіка, 2001. – 432 с.
5. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 року / За ред. М.І.Мельника, М.І.Хав-ронюка. – К.: Каннон, А.С.К., 2002. – 1104 с.
6. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. – 2-ге видання, перероб. та доповн. / Відпов. ред. С.С.Яценюк. – К.: А.С.К., 2002. – 968 с.
7. Ковалев М. Эффективность уголовно-правовых санкций // Социалистическая законность // – 1972. – №9. – С. 53-56.
8. Шаргородский М.Д. Наказание, его цели и эффективность. – ЛГУ, 1973. – 160 с.
9. Гальперин И.М., Мельникова Ю. Дополнительные наказания. – М., 1981. – 120 с.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ ПО ТЕМІ 15

Призначення покарання (2 год.)

1. Принципи призначення покарання.
2. Загальні засади призначення покарання.
3. Обставини, які пом'якшують і обтяжують покарання.
4. Призначення покарань за незакінчений злочин і за злочин, вчинений у співучасті.
5. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом.
6. Призначення покарань за сукупністю злочинів.

7. Призначення покарань за сукупністю вироків.
8. Правила складання покарань і зарахування строку попереднього ув'язнення.

Література

1. Конституція України.
2. Кримінальний кодекс України.
3. Кримінальне право України. Загальна частина / За ред. М.І.Бажанова, В.В.Сташиса, В.Я.Тация. – К.; Х.: Юрінком, 2002.
4. Кримінальне право і законодавство України. Частина Загальна: Курс лекцій / За ред. М.Й.Коржанського. – К.: Атіка, 2001. – 432 с.
5. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 року / За ред. М.І.Мельника, М.І.Хав-ронюка. – К.: Каннон, А.С.К., 2002. – 1104 с.
6. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. – 2-ге видання, перероб. та доповн. / Відпов. ред. С.С.Яценюк. – К.: А.С.К., 2002. – 968 с.
7. Бажанов М.И. Назначение наказаний по совокупности преступлений и совокупности приговоров. – Харьков, 1997.– 49 с.
8. Бажанов М.И. Назначение наказаний по уголовному праву. – К., 1980. – 216 с.
9. Мельник М.І. Призначення покарання. – К., 1994. – 38 с.